

DE OESTERPUTTEN TE OOSTENDE IN DE 19de EEUW (I)

Met deze bijdrage wordt de reeks over de oesterputten in Oostende voortgezet. In het aprilnummer verscheen een eerste bijdrage waarin de Oostendse oesterkweek tijdens de 18de eeuw aan bod kwam. De reeks werd vervolgd in mei en juni. Na een korte onderbreking wordt opnieuw aangeknoopt met de oestercultuur in de 19de eeuw. De reeks wordt in een volgend nummer afgesloten met de oesterkweek na de Belgische onafhankelijkheid en wat er nog van overblijft.

De gelukkige omkeering van zaken had tot nog toe geen invloed van belang op de handel van deze Stad. Alles teekent nog verval. (?)

Zoals elders in de Zuidelijke Nederlanden, was ook te Oostende de economische toestand eerder ongunstig in de onzekere en bewogen jaren 1800-1830. Ook de zo al broze oosterteeft kwijnde. Oorzaken daarvan waren niet alleen de talrijke belemmeringen voor de handel maar vooral de ontelingen die vergrotingswerken aan de haven mogelijk moesten maken. Daarvoor moesten in de Franse Tijd, zoals we hoger al zagen, de oesterparken van CLEMMEN en die van POLLET wijken anno 1805.

Kwam daarbij dat de concurrentie vanuit Zeeland zich sterk liet gevoelen tijdens het Hollands Tijdvak: de douanerechten waren veel te laag en langs de Schelde konden de Zeeuwen dagelijks verse oesters aanvoeren. In 1836 was die Zeeuwse concurrentie nog scherp voelbaar. Ook in deze secundaire tak van de economie stelden de Hollanders dus alles in het werk om hun eigen producten te bevoordelen.

1829. Volgens kadastrale plannen uit dat jaar zou er toen maar één oesterput bedrijvig geweest zijn te Oostende. Het was die van CLAYS & Cie, inmiddels onder een nieuwe uitbater, nl. Balthasar VANDERHEYDE. De onafhankelijkheid van België betekende stabilisatie en zekerheid. En ook het doortrekken van een spoorlijn tot in Oostende in 1838 was niet zonder belang. Een en ander bracht onze lokale economie weer op gang.

De oesterparken Vanderheyde

Bevonden zich op het „Hazegras“, ten westen palend aan het Arsenaal, ten zuiden aan de Oesterbankstraat en ten noordoosten aan de Amerikaanse Kreek met het afleidingskanaal Brugge-Oostende. Het bijhorende huis met koer was 330 m² groot. De parken maten 16.970 m².

In 1829 werden ze uitgebaat door de Weduwe VANDERHEYDE en haar kinderen. Eugène BOCHART schreef als volgt over deze oesterputten: „Banc aux Huitres (rue) ...

A gauche, en entrant, on trouve l'Arsenal, auquel deux portes grillées donnent accès. Des boulets entassés en piles sont dans l'avant-cour et sur le côté du corps de bâtiment.

A côté est le parc aux huitres de Mme Veuve Vanderheyde. Il fut creusé en 1766, et obtint du gouvernement un octroi exclusif, qui équivalait à la concession d'une monopole.

Les produits de ce parc ont été recherchés dès son origine: les établissements créés à

De Franse overheersing en het Hollands tijdperk

une époque toute récente n'y ont motivé aucun changement, tant les premières dispositions ont été parfaits. (?)

De lijsten van binnen- en buitenvarende schepen in de haven van Oostende – lijsten die regelmatig in de lokale dagbladen verschenen – leverden enige interessante gegevens betreffende de bedrijvigheid der VANDERHEYDEN's op:

In de jaren 1853-1855 werden hun oesterputten geregeld met jonge oesters bevoorrad vanuit BURNHAM. Het was vooral de sloep „Amity“ die met ladingen van gemiddeld 21 ton aanvoer.

Later kwamen hun oesters uit Whitstable (1866-1883 om.). De sloepen „Sea Solter“ en „Tempter“ verzorgden het transport.

De opvolging van eigenaars en uitbaters en de verschillende verdelingen van het oesterpark VANDERHEYDE is een uiterst complexe aangelegenheid. Een akte uit het Notariaat VAN CAILLIE (akte 3927 van 25 oktober 1849) handelt over de verdeling van die oesterput. Ze vermeldt ene August DE LOOSE als medeëigenaar voor 4/6 en daarnaast de kinderen VANDERHEYDE-DELMOTTE voor 1/6. De kinderen VANDERHEYDE waren met hun zessen: Balthasar, Hippolyte, Léonie, Mathilde, Charlotte en Louisa (x Auguste VALCKE).

In 1870 vermeldde het kadaster August DE LOOSE als eigenaar en ene DESMET als erfpachter. Het jaar daarop was er sprake van een vereniging DE LOOSE-VANDERHEYDE, in 1880 van een verdeling VANDERHEYDE-DEVOLDER.

In 1883 werden de gronden van de oesterparken VANDERHEYDE onteigend door de Domeinen en kregen ze een nieuwe bestemming. Op 10 december 1863 verkochten Victor VANDERHEYDE en DE LIMON DE STEENBRUGGE, echtg. Charles DE KERSCHOUWE DE DENTERGHEM, Burgemeester van Gent de 15.248 m² der oesterparken, 2 huizen en koer aan de Belgische staat. Meteen was dit het einde van meer dan een eeuw oud stukje geschiedenis Oostendse oesterputten.

In april 1888 verdwenen de allerlaatste herinneringen aan het oesterpark:

BESTUUR DER DOMEINEN KANTOOR OOSTENDE

Openbaring verkoop, op Donderdag 29 Maart 1888, om 11 uren 's morgens, zal de ontvanger der Domeinen te Oostende, ter plaats, openbaarlijk verkopen de oude materialen, voortkomende van de afbraak van den Oesterput Vanderheyde, op het Hazegras.

Zoo als: Hout, Deuren en Vensters, Trap, IJzer en Zink, en omtrent 4.000 pannen, en ook twee oude Sas deuren. Komptante betaling met 10 % verhoog.

EO, 25 maart 1888.

In de onmiddellijke nabijheid van de oesterparken VANDERHEYDE bevond zich al sedert de veertiger jaren het café-restaurant „JARDIN DE LA CONCORDE“, dat omwille van zijn oesters grote bekendheid genoot.

De uitbaters maakten ondermeer als volgt reclame in de lokale dagbladen:

HUITRES ANGLAISES DE
TOUTE PREMIERE QUALITE
AU RESTAURANT DE CH. DESMET
A L'HUITRIERE PRES DE LA
PORTE DE BRUGES
EN CETTE VILLE

FM, 1850

JARDIN DE LA CONCORDE. A COTE
DU GRAND PARC AUX HUITRES.
PRES DE LA STATION DU CHEMIN
DE FER. OSTENDE. CAFE-RESTAURANT.
CET ETABLISSEMENT SE
RECOMMANDE POUR L'AGREMENT
DE SON BEAU ET SPACIEUX JARDIN.
ON Y TROUVE CONTINUELLEMENT
DU POISSON FRAIS, HUITRES
ET HOMARDS.

FM, 1855

(1) Reis door België in het jaar 1814. Amsterdam-Brussel, 1815, p. 19.
(2) E. BOCHART, Ostende ancien et nouveau... Brussel, s.d., p. 43.

Norbert HOSTYN

REDER WILLY VERSLUYS SCHEPEN IN BREDENE

De bekende reder en directeur van „Het Visserijblad“ Willy Versluys wordt in Bredene als schepen voor ruimtelijke ordening en urbanisatie voorgedragen. De 40-jarige industriële ingenieur bouwkunde nam voor het eerst deel aan de gemeenteraadsverkiezingen als kopman van de kartellijst Centrum Lijst Bredene (CLB). Versluys (PVV) behaalde 522 voorkeurstemmen. Het nieuwe college wordt gevormd door een coalitie met de SP.